

Семей мемлекеттік медицина университеті
Неврология, психиатрия және наркология кафедрасы

Никотинге тәуелділік.

Тексерген: Жаныбеков С.Д.

Орындаған: Бағдаулетова А.

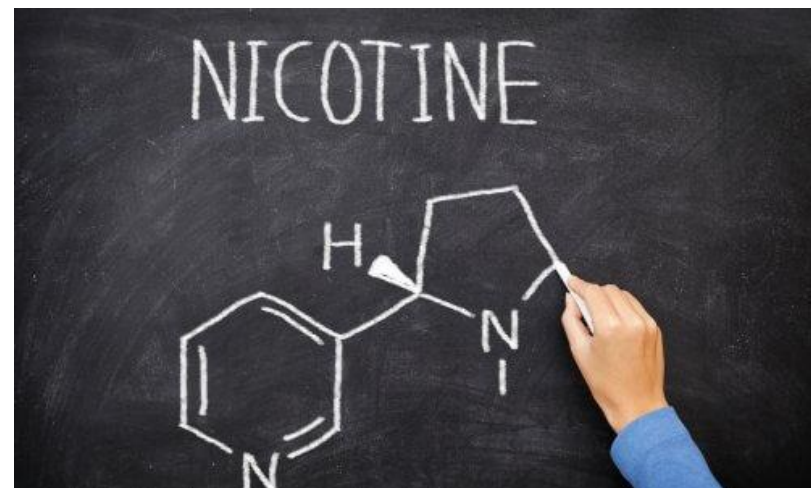
Қарақанова А.

Топ: 539

Мамандығы: Жалпы медицина

Темекі тарту – адамдардың ең кең тараған зиянды әдеттерінің бірі. Бұл қазіргі уақыттағы ең кең тараған заңды наркотик.

Никотин – фармакологиялық әсер көрсететін темекі түтініне тән негізгі компонент болып табылады. Ол 1827 ж ашылған. Никотин – алколоид және барлық темекі өнімдерінің негізгі құрылымы және темекі тартуға адамдардың әуестенуінің басты себебі болып табылады, ал темекіге әуестену темекілік токсикоманияны тудырады.

Никотинді тәуелділік F17.

Темекіні қолданудың кең тараған тәсілі шылым тарту. Темекіні тартудың басқа да тәсілдері бар. Темекі қолдануды негізгі сипатына қарай квалификациялауға болады – бұл шылым, сигаралар, трубкалар, бидилер тарту, темекіні иіскеу, шайнау.

сигара

трубкалар

биди тарту

насыбай

**шайнауға арналған
темекі**

EWINI-FOODS.COM.CN
086-754-38697806

Темекі түтінінің өнімі

Қатты
фаза

- Фильтрмен ұсталып қалады және қатты бөлшектерден тұрады

Газ тәрізді
фаза

- Фильтрден өтіп, тыныс арқылы шығарылады

Темекі құрамына келесі компоненттер кіреді (%)

Заттар	Темекінің жоғарғы сорты	Темекінің 3-ші сорты
Никотин	0,8-1,3	1,6-1,8
Көміртегі	8,5-13,5	2,6-4
Белоктар	8,4-9	10-12
шайыр	5,9-6	5,45-7

Этиологиясы

Статистикалық мәліметтер бойынша темекі тарту жасөспірімдік шақтан бастау алады.

1 период 11 жаста

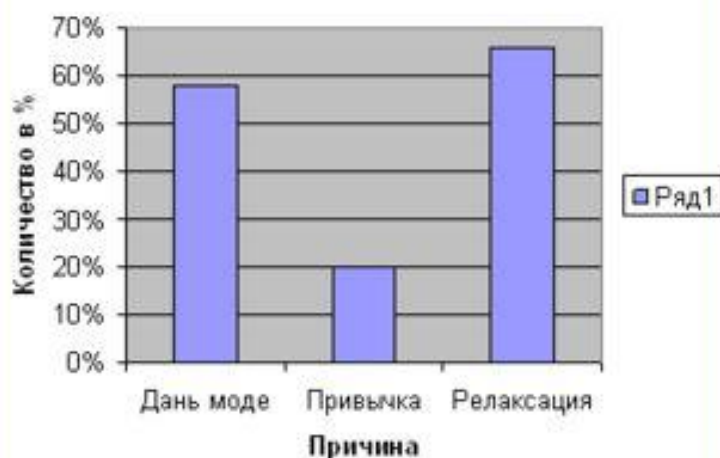
2 период 13 жаста

3 период 15-16 жасқа сәйкес келеді.

Бұған әкелетін себептер: спортпен шұғылданбау, қызығушылық, үйінде ана-анасының біреуінің темекі қолдануы, оқу процессі жағынан қиындықтар, отбасында жиі жиі конфликтілер, жоғары класстарға адаптация қиындығы, қалтасында көп артық ақшаның болуы, жиі жиі дискотека сияқты жерлерге бару және т.б.

Причины курения (по результатам анкетирования подростков)

Причина курения

1. Как средство успокоения, релаксации, снятие стресса – 65%

2. Атрибут моды, курение друзей, подражание кумирам – 58%

3. Стойкая никотиновая зависимость, привычка – 20%

По данным ВОЗ обстоятельства, способствующие курению подростков:

1. Наличие курящих в семье.

2. Низкая успеваемость в школе, отсутствие определенных жизненных целей.

3. Отношение к курению как проявление независимости, вызову определенным нормам поведения.

4. Низкая ценность здоровья

Қауіп факторларының 3 рангын ажыратады:

1 ранг: темекі тартуға тұқымқуалаушылық бейімділік;

2 ранг: темекіні бірінші рет тартып көрген кездегі психосоматикалық диссоциация симптомы;

3 ранг: преморбидті фон.

Пассивное курение

Курильщик наносит вред не только своему здоровью, но и здоровью окружающих!

Установлено:

25% вредных веществ, содержащихся в сигарете, сгорают.

25% - поглощает курящий.

50% - отравляет воздух в помещении, где курят

Сигаретный дым курящих рядом очень опасен, т.к. в нем концентрация вредных веществ в 50 – 100 раз больше.

Доказано:

Пребывание человека в течении часа в накуреном помещении соответствует «выкуриванию» им 4 СИГАРЕТ!

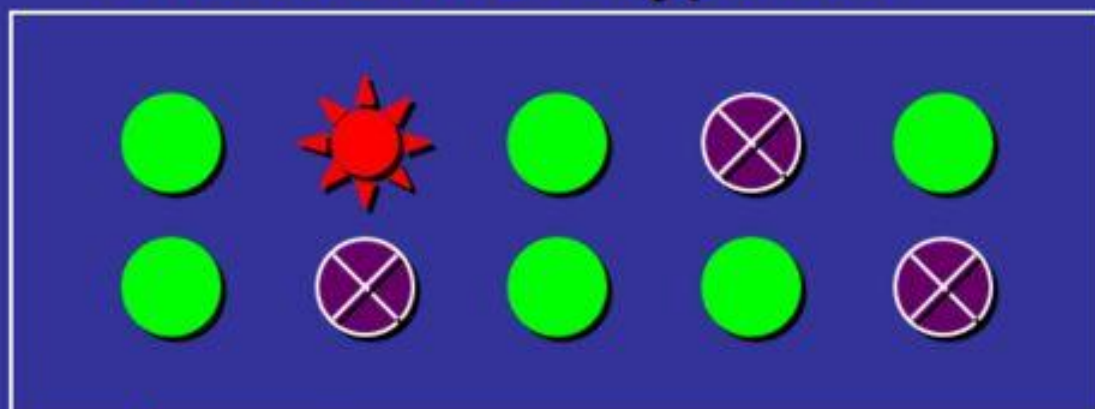

Закон здравоохранения гласит:

«Право некурящего на чистый воздух, выше права курящего на курение»

Никотиновые рецепторы

«Начальное» курение

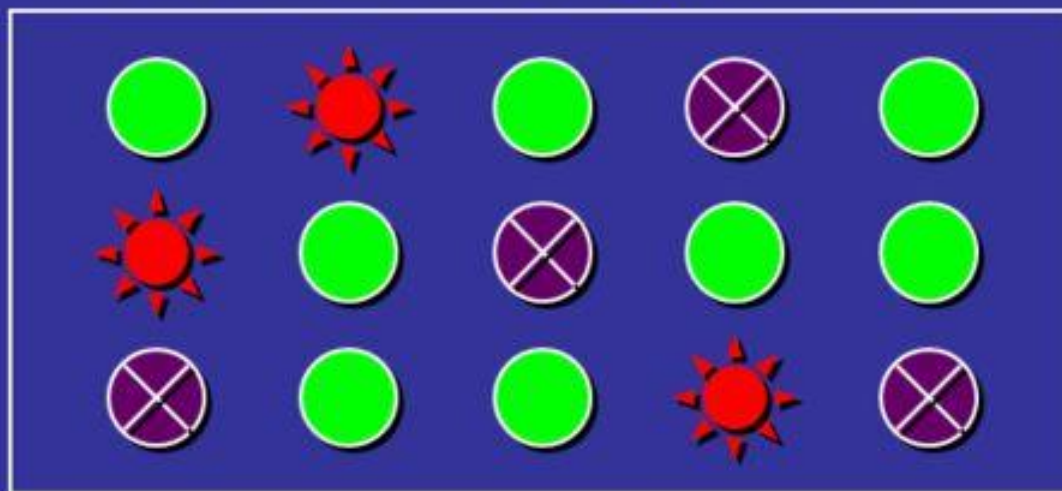
 = активированные

 = чувствительные

 = лишённые чувствительности

Никотиновые рецепторы

Постоянное курение

= активированные

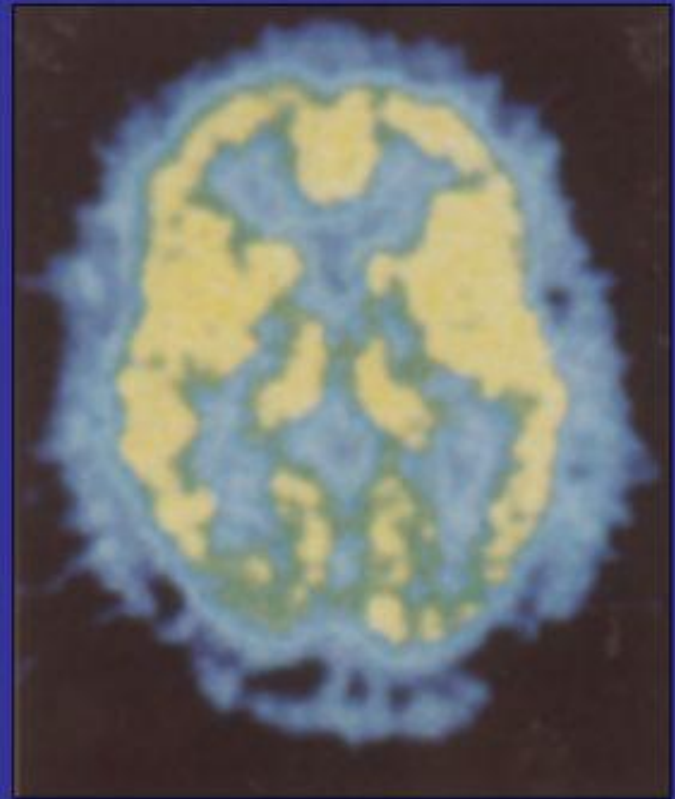
= чувствительные

= лишённые чувствительности

Курящий

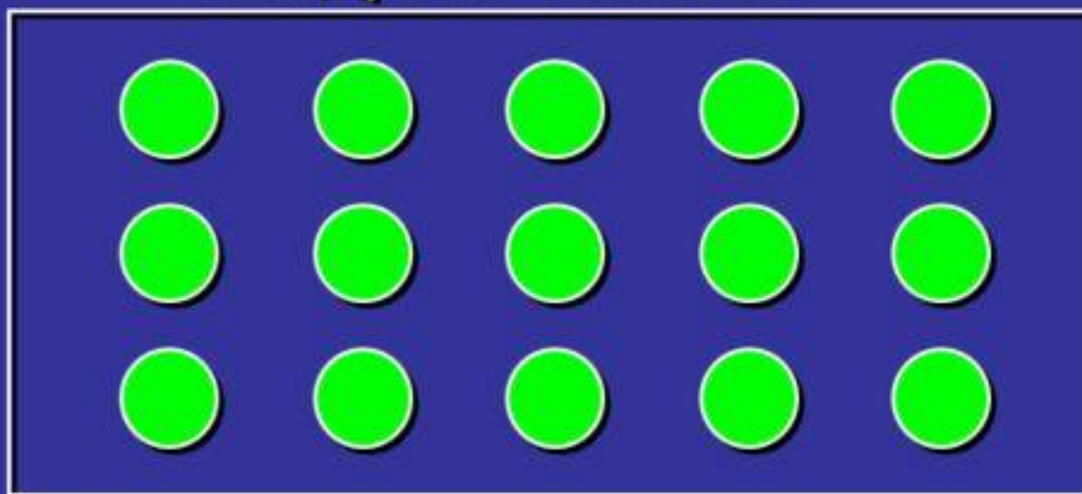
C-11 Никотин

Некурящий

Никотиновые рецепторы

Синдром отмены

= активированные

= чувствительные

= лишённые чувствительности

Темекі тартуға әуестену психосоматикалық диссоциацияның, темекі тартуға патологиялық әуестіктің болмауымен және тоқтату синдромының дамуымен сипатталады. Темекіге әдеттенген адамдар темекі тартуды өздігінен тастай алады. Бастапқыда темекі тартушыда темекі түтінімен демалуға жауап ретінде теріс реакциямен көрінетін – жүрек айнумен, бас айналумен, ауыздағы жағымсыз сезіммен, терісінің бозаруымен психосоматикалық диссоциация симптомдары дамиды. Осы уақытта оң, темекі тартудан ләззат алу жағдайы сияқты реакция да пайда болады. Эпизодты тартудан жүйеліге ауысу кезінде **темекіге патологиялық әуестік синдромы** дами бастайды.

Темекіге патологиялық әуестік ағымының типтері

кезеңдік

Күніне 10-20 шылымға дейін тарту, «аш қарынға» тартқысы келмеу, науқас тарту жөнінде ұмытумен жарқын аралықтардың болуы сияқты белгілермен сипатталады.

үнемі

Күніне 20 шылымнан артық тартылады, темекі тарту жөніндегі үнемі ойлар болады, шылымды автоматты түрде, бірінің артынан бірін тартады.

Темекіге тәуелділіктің клиникалық формалары

идеаторлы

психосоматикалық

диссоциирленген

Никотиндік синдром дамуының клиникалық көріністері мен даму сатылары

1 саты

- Темекі тарту жүйелі сипатта болады;
- Никотинге толеранттылық жоғарылайды, осы кезде шылымның ең көп мөлшері қолданылады;
- Физикалық әуестік болмайды;
- Соматикалық, неврологиялық немесе психикалық бұзылыстар болмайды;
- Бұл сатының ұзақтығы 3-5 жыл.

2 саты

- Никотинді қолданудың күндізгі нормасы белгіленіп, апогей деңгейіне жетеді, «плато толеранттылық», шамамен күніне 1-2 қорапша;
- Физикалық әуестік элементтері таңертеңгі жөтел, жайсыздық сезімі, темекі тарту туралы ойлар түрінді көрінеді;
- Соматикалық бұзылыстар бронхит, асқазан ауруларының алғашқы симптомдары, пульс өзгерісі. АҚ тербелісі түрінде көрінеді;
- Тартуды тоқтатқанда невроз симптоматикасы көрінуі мүмкін;
- Ұзақтығы 5-15 жыл

3 саты

- Мұнда психикалық тәуелділік қосылады;
- Темекі тарту автоматты сипатқа ауысады;
- Абстиненция ауыр емес, бастағы ауырлық сезімнің, тібеттің төмендеуі, вегетативті жайсыздық сияқты көрінуі мүмкін;
- Жоғары тітіркенгіш, есте сақтау қабілетінің төмендеуі, еңбекке жарамдылықтың төмендеуі;
- Ұйқы бұзылады, түнде темекі тарту үшін оянады;
- Бұл сатыда жүрек өантамыр жүйесінің өзгерісі, қатерлі жаңа түзілістер дамиды.

Никотинге тәуелділіктен бас тартудың медициналық емі

Тип лекарства	Действующее вещество	Торговое наименование
Никотинзаместительная терапия	никотин	«Никоретте», Thrive, Commit, Nicotrol, Nicoderm, Habitrol, Niquitin
Агонисты никотиновых рецепторов	варениклин	«Чампикс», Chantix
	цитизин	«Табекс», Desmoxan
Атипичные антидепрессанты	бупропион	«Велбутрин», «Зибан»
Трициклические антидепрессанты	нортриптилин	Aventyl, Pamelor
Антигипертензивные препараты	клонидин	Catapres, Dixarit

Никотиновый пластырь

